

1979

Monografier

- 7901 ”Om vi hjälps åt kan vi göra Storstockholm fint att bo i och besöka”
: en skrift där Olof Palme samtalar med Lars Erik Olsson och socialdemokraterna presenterar sina krav för ett bättre Storstockholm. – Stockholm : Socialdemokraterna, 1979. – [8 s.]
Äo: Bostadspolitik; Kollektivtrafik; Livskvalitet; Miljövård; Offentliga sektorn; Skatter; Skolan; Stockholm; Ungdomsarbetslöshet; Utslagna
- 7902 **Sverige i världen.** // Vägval i svensk politik : ekonomi och samhälle på 80-talet / Villy Bergström och Bengt Rydén (red.). – Stockholm : Studieförb. Näringsliv och samhälle, 1979. – (Näringsliv och samhälle ; 1979:3). – S. 287–310
Övers.: Sweden's role in the world. // Sweden : choices for economic and social policy in the 1980s / ed. by Bengt Rydén and Villy Bergström. London : Allen & Unwin, 1982. S. 234–253
Äo: Avspänningspolitik; Biståndspolitik; Europafrågor; Europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen; Kapprustning; Nedrustning; Neutralitetspolitik; Nordiskt samarbete; Nord-syd-dialogen; Ny ekonomisk världsordning; Supermakterna; Sydafrika; Södra Afrika; Tredje världen

Tal

- 7903 **Allmänpolitisk debatt.** // Riksdagens protokoll. – 1978/79:76, s. 12–20, 24–26, 29–30, 46, 48–49, 96–97, 98
Äo: Budgetunderskott; Industripolitik; Människors levnadsvillkor; Näringspolitik; Partipolitik, moderaterna; Partipolitik, socialdemokraterna; Produktionsskatt; Regeringspolitik, Ullsten; Skattepolitik; Volvoaffären

- 7904 **Allmänpolitisk debatt.** // Riksdagens protokoll. – 1979/80:17, s. 3–12, 25–26, 28–29, 38–39, 43–44, 55, 59, 62–65, 76–77
Äo: Blockpolitik; Ekonomi; Frihet; Fördelningspolitik; Industrisamhället; Regeringen Fälldin 2; Skattepolitik; Utslagna; Valet 1979; Välfärds-samhället
- 7905 **Alternativet till kommersialismen är solidaritet och kulturell aktivitet** : [anförande den 15 mars 1979]. // Vad ska vi göra med kulturpolitiken? : anföranden och kommentarer kring den svenska kulturpolitikens ”fem-årsdag” / [Ola Ullsten ...]. – Stockholm : Statens kulturråd, 1979. – (Kulturpolitisk debatt ; 1). – S. 24–33
Ytterligare publ. förekommer
cf. 8401
Äo: Barnkultur; Framtidspessimism; Kommersialism; Kultur; Kulturarbetare; Kulturpolitik; Reklam-TV; Segregation; TV-påverkan; Utslag-na
- 7906 **Anförande av den nyvalde presidenten.** // Nordiska rådet. Session (27 : 1979 : Stockholm), Protokoll. – 1979. – D. 1, s. 56–57
Äo: Nordiskt samarbete
- 7907 **Arne Geijer** : tal vid minneshögtiden 15 februari 1979. // En levande vilja / Olof Palme ; urval: Hans Dahlgren ... ; [redigering: Sven Ove Hansson]. – Stockholm : Tiden, 1987. – S. 268–269
cf. 8701
Äo: Geijer, Arne
- 7908 **Den ekonomiska politiken.** // Riksdagens protokoll. – 1978/79:174, s. 12–24, 50–52, 59–60
Äo: Ekonomiska utvecklingen 1976–1979; Livskvalitet; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Parlamentarism; Politiska utvecklingen 1976–1979; Regeringen Ullsten; Regeringspolitik, borgerlig; SAF:s kampanjer; Sociala utvecklingen 1976–1979
- 7909 **Energipolitiken.** // Riksdagens protokoll. – 1978/79:168, s. 95–102, 121–122, 128–129
Äo: Energiförsörjning; Energipolitik; Folkomröstning i kärnkraftsfrågan; Harrisburg, kärnkraftsolyckan; Kärnkraftsfrågan

- 7910 **Fortsatt reformering av inkomstskatten.** // Riksdagens protokoll. – 1978/79:146, s. 103–109, 110–111, 112, 130–131, 136–137
Äo: Allmän tilläggs pension; Budgetunderskott; Ekonomisk politik, moderaterna; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Regeringspolitik, Ullsten; Skattepolitik
- 7911 **Förslag om ny statsminister.** // Riksdagens protokoll. – 1979/80:9, s. 9
Äo: Val av statsminister
- 7912 **Förstärkning av statsinkomsterna.** // Riksdagens protokoll. – 1979/80:46, s. 7–8, 8–9, 9, 10, 10–11, 11
Äo: Budgetunderskott; Skattepolitik
- 7913 **[Generaldebatt om nordiskt samarbete].** // Nordiska rådet. Session (27 : 1979 : Stockholm), Protokoll. – 1979. – D. 1, s. 108, 108–109, 109
Äo: Nordiskt samarbete; Volvoaffären
- 7914 **Invandrarna i Sverige :** [anförande vid ABF forum i Malmö den 13 maj 1979]. // En levande vilja / Olof Palme ; urval: Hans Dahlgren ... ; [redigering: Sven Ove Hansson]. – Stockholm : Tiden, 1987. – S. 311–313
cf. 8701
Äo: Attityder till invandrare; Invandrarbarn; Invandrare; Invandrarkvinnor; Jämlikhet
- 7915 **Ett nederlag för hela vårt samhälle :** tal av Olof Palme vid Uddevalla arbetarkommun den 26.3.1979. // Ett anständigt liv / Stefan Jarl. – Stockholm : Norstedt, 1980. – S. 112–113
Äo: Alkoholmissbruk; Ett anständigt liv; Jarl, Stefan; Narkotikamissbruk; Ungdomsarbetslöshet; Utslagning
- 7916 **Nordiska arbetarrörelse[n] inför 80-talet.** // Nordiske arbejderkongres (15 : 1979 : København), Rapport. – København : SOC, 1980. – S. 42–49
Äo: Arbete; Arbetslöshet; Framtidsfrågor; Frihet; Högerkrafternas propaganda; Ideologi; Industrisamhället; Nordiska arbetarrörelsen; Teknisk utveckling; Utslagning; Valet 1979

- 7917 **Olof Palme: Kongressdeltagare!** // Folkets parkers centralorganisation. Kongress (31 : 1979 : Stockholm), Protokoll. – 1980. – S. 15–24
Äo: Folkets hus i Svedala; Folkparker; Folkparksrörelsen; Folkrörelser; Högerkrafterna; Industrisamhället; Kulturpolitik; Samhällskritik; Utslagning
- 7918 **Sysselsättningen i Norrbotten.** // Riksdagens protokoll. – 1978/79: 142, s. 52–56, 58–59, 60, 63, 66–67
Äo: Arbetslöshet; Norrbotten; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Sysselsättningspolitik
- 7919 **Tal av Olof Palme.** // Svenska byggnadsarbetareförbundet. Kongress (8 : 1979 : Stockholm), Protokoll. – 1979. – S. 398–415
Även publ.: Arbetsmiljö. // En levande vilja / Olof Palme ; [red.: Sven Ove Hansson]. 1987. S. 219–223. [Utdrag]
cf. 8701
Äo: Arbetsmiljö; Bostadspolitik; Ekonomisk brottslighet; Folkhemmet; Högerkrafterna; Kemiska hälsorisker; Miljögifter; Regeringspolitik, borgeilig; Skatteflykt; Skatter; Utslagna; Valet 1979
- 7920 **Utbyggnaden av Sölvbackaströmmarna.** // Riksdagens protokoll. – 1979/80:33, s. 34–36, 36–37, 37, 39
Äo: Energipolitik, centerpartiet; Sölvbackaströmmarna; Vattenkraft
- 7921 **Utrikes- och handelspolitisk debatt.** // Riksdagens protokoll. – 1978/79:102, s. 13–21, 42–43
Även publ.: Ett orons tidsskede. // Socialdemokrater i riksdagens utrikespolitiska debatt 14 mars 1979. Stockholm : Socialdemokraterna, 1979. (Internationell information / Socialdemokraterna ; 1979:1). S. 1–12. [Utdrag]
Äo: EG; Europafrågor; Indokina; Internationella förhållanden; Iran; Ny ekonomisk världsordning; Södra Afrika; U-länderna; Vietnam
- 7922 **Val av talman.** // Riksdagens protokoll. – 1979/80:1, s. 29
Äo: Bengtsson, Ingemund; Val av talman
- 7923 **Vid remiss av proposition 1979/80:75 om folkomröstning i kärnkraftsfrågan.** // Riksdagens protokoll. – 1979/80:58, s. 104–105
Äo: Energipolitik; Folkomröstning i kärnkraftsfrågan

- 7924 **Åtgärder för att stabilisera ekonomin.** // Riksdagens protokoll. – 1979/80:47, s. 102–105, 107–108, 109–110
Äo: Ekonomisk politik; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Regeringspolitik, Fälldin 2; Skattepolitik

Artiklar

- 7925 **Astrid, här får du svar från Palme** : [svar på öppet brev från Astrid Lindgren]. // Expressen. – 1979-09-15, s. [44]
Äo: Folkomröstning i kärnkraftsfrågan; Harrisburg, kärnkraftsolyckan; Kärnkraftsfrågan
- 7926 **Bered er för nästa kamp.** // Aktuellt i politiken (s). – 1979:17, s. 9
Äo: Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Valet 1979
- 7927 **Besynnerligt krav att tycka som andra!** : [svar på öppet brev från Tage Danielsson]. // Dagens nyheter. – 1979-12-01, s. 2
Äo: Folkomröstning i kärnkraftsfrågan; Kärnkraftsfrågan
- 7928 **Ett brev från Palme.** // Revolt mot sexuella fördomar. – 1979:9, s. 10
Äo: Diskriminering; Homosexuella
- 7929 **Byråkrati i stället för idépolitik** : Palme om folkpartiet och skatterna : [svar på artikel av Ola Ullsten]. // Dagens nyheter. – 1979-08-13, s. 2
Äo: Ekonomisk brottslighet; Marginalskatt; Regeringspolitik, Ullsten; Skattepolitik
- 7930 **Från Olof Palme.** // Dagsedeln. – 1979:3, s. [8]
Äo: Demokrati; Ekonomisk demokrati; SAF:s kampanjer
- 7931 **Fröet till det nya samhället finns i dagens samhälle.** // Sydsvenska dagbladet snällposten. – 1979-05-12, s. 4
Ingår i artikelserie
Äo: Folkrörelser; Solidaritet; Utopier

- 7932 **Fullödlig gemenskap endast med jämlikhet.** // Arbetet. – 1979-05-14, s. 2
Äo: Folkhemmet; Gemenskap; Jämlikhet; Solidaritet
- 7933 **För stor pessimism!** : [svar på öppet brev från 30 byggarbetare]. // Byggnadsarbetaren. – 31(1979):35, s. 4
Äo: Framtidspessimism; Ideologi; Valet 1979
- 7934 **Harrisburg stämmer till politisk ödmjukhet.** // Dagens nyheter. – 1979-05-02, s. 4
Även publ.: Kärnkraften. // En levande vilja / Olof Palme ; [red.: Sven Ove Hansson]. 1987. S. 224–229
Artikeln feldaterad i En levande vilja
cf. 8701
Äo: Energipolitik; Folkomröstning i kärnkraftsfrågan; Harrisburg, kärnkraftsolyckan; Kärnkraftsfrågan
- 7935 **”Kommunala vetot ska bibehållas”** : [svar på öppet brev från Kvinnokamp för fred]. // Dagens nyheter. – 1979-09-14, s. 2
Äo: Kärnkraftsfrågan; Uranbrytning
- 7936 **Löntagarfonderna är ett led i vår strävan att lägga bestämmandet över produktionen i hela folkets händer.** // LO-tidningen. – 59(1979):14, s. 12-13
Ingår i artikelserie
Äo: Arbete; Arbetslöshet; Ekonomisk demokrati; Kapitalism; Marknadsekonomi; Planmässig hushållning
- 7937 **Man kan inte gå vidare som om ingenting hänt!** : [svar på öppet brev från Alf Tollefsen]. // Västerbottens folkblad. – 1979-11-24, s. 3
Äo: Folkomröstning i kärnkraftsfrågan; Kärnkraftsfrågan; Kärnkraftsäkerhet; Radioaktivt avfall
- 7938 **Det moderata skattebedrägeriet** : ”Fälldin och Ullsten ruvade som kulna ugglor”. // Dagens nyheter. – 1979-10-29, s. 2
Ingår i artikelserie
cf. 7943
Äo: Blockpolitik; Partipolitik, moderaterna; Politisk moral; Skattepolitik; Svikna vallöften; Valet 1979; Vallöften

- 7939 **Ola, Thorbjörn – och Thorbjörns goda fé** : Olof Palme läser Sigfrid Leijonhufvuds bok om ministären Fälldins fall hösten 1978 : [bokrecension]. // Expressen. – 1979-06-14, s. 4
 Äo: Energipolitik, centerpartiet; Ett fall för ministären; Kärnkraftsfrågan; Leijonhufvud, Sigfrid; Regeringen Fälldin 1; Regeringen Ullsten; Regeringskrisen 1978
- 7940 **”En orättfärdig skattepolitik”** : [svar på artikel av Ola Ullsten]. // Dagens nyheter. – 1979-06-15, s. 2
 Äo: Marginalskatt; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Regeringspolitik, Ullsten; Skattepolitik
- 7941 **Palme svarar SAFE**. // Örebrokuriren. – 1979-02-06, s. 3
 Ytterligare publ. förekommer
 Äo: Energihushållning; Energipolitik; Kärnkraftsfrågan; Partiets inre arbete
- 7942 **Den politiska journalistiken har blivit tamare**. // Göteborgsposten. – 1979-04-06, s. 2
 Äo: Journalistik; Maktkoncentration; Massmedia; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Regeringen Ullsten
- 7943 **Prosit herr Bohman!** : Palme och det moderata skattebedrägeriet (2). // Dagens nyheter. – 1979-11-14, s. 2
 Ingår i artikelserie
 cf. 7938
 Äo: Partipolitik, moderaterna; Skattepolitik; Svikna vallöften; Vallöften
- 7944 **”Ren förfalskning”** : [svar på artikel av Gustaf von Platen]. // Svenska dagbladet. – 1979-05-23, s. 2
 Äo: Journalistik; Personangreppen på Olof Palme
- 7945 **S svarar om folkomröstningen: Taktikspel av centern** : [artikelns inledning författad av Olof Palme] / [Ingvar Carlsson, Olof Palme]. // Dagens nyheter. – 1979-03-02, s. 2
 Äo: Energipolitik, centerpartiet; Folkomröstning i kärnkraftsfrågan
- 7946 **Skryt lagom, Wirtén!** : [svar på artikel av Rolf Wirtén]. // Dagens nyheter. – 1979-09-14, s. 2
 Äo: Regeringspolitik, Ullsten; Sysselsättningspolitik; Valet 1979

- 7947 **Socialdemokratin kräver krafttag mot social utslagning och missbruk.** // Accent. – 1979:17, s. 20
Äo: Alkoholmissbruk; Alkoholpolitik; Narkotikamissbruk; Utslagna
- 7948 **Solidariteten är i fara : Olof Palme om den ekonomiska brottsligheten.** // Dagens nyheter. – 1979-07-25, s. 2
Äo: Ekonomisk brottslighet; Personlig integritet; Rättssäkerhet; Skattebrott; Solidaritet
- 7949 **En stor bluff!** // Aftonbladet. – 1979-12-02, s. 4
Äo: Ekonomi; Journalistik; Maktkoncentration; Massmedia; Politisk moral; Valet 1979
- 7950 **Vi kan regera.** // Expressen. – 1979-09-13, s. 2
Ingår i artikelserie
Äo: Borgerligt regeringsalternativ; Valet 1979

Intervjuer

- 7951 **6 frågor till partiledarna.** // Arménytt. – 1979:Special 79, s. [26–30]
Äo: Försvaret; Värnplikt
- 7952 **Brandtkommissionen: Internationell skatt stöd till u-länderna / Magdalena Ribbing.** // Dagens nyheter. – 1979-10-19, s. 8
Äo: Biståndspolitik; Brandtkommissionen; Fattigdom, världsekonomi; Internationell skatt; Internationell solidaritet; Nord-syd-dialogen; U-länderna
- 7953 **”Det måste finnas grafiska arbetare” / Gösta Fahlström, Leif Karlsson.** // Grafia. – 1979:16, s. [6]–7
Äo: Bostadspolitik; Datorisering; Grafiker; Kommunal demokrati; Teknisk utveckling
- 7954 **”Djupare samhällskritik och krav på oss själva” : Olof Palme inför 1980-talet / Lars Thalén.** // Aftonbladet. – 1979-11-10, s. 2
Äo: Ideologi; Löntagarfonder; Näringslivet och socialdemokratin; Samhällskritik; Skattepolitik; Utslagna; Valanalys; Valet 1979
- 7955 **”Forma samhället till ett trygghetens, solidaritetens och frihetens samhälle”.** // Sundbybergaren. – 1979:1, s. 1–2
Äo: Ekonomisk demokrati; Folkhemmet; Miljöfrågor; Partipolitik, socialdemokraterna; Regeringspolitik, borgerlig; Sysselsättningspolitik

- 7956 **Formen är inte det avgörande utan innehållet och resultatet** : Palme om ägandet. // Hantverk och industri. – 74(1979):10, s. [20]
Äo: Arbetslagstiftning; Inflytande; Kapitalbildning; Näringslivet; Rän-
tepolitik; Skattepolitik; Utbildningsfrågor; Ägande
- 7957 **Han talade tre språk innan han började skolan** / Mika Larsson. // Aftonbladet. – 1979-08-04, s. 4–5
Ingår i intervjuserie
Äo: Framtidstro; Ideologi; Palme, Olof; Politikerrollen; Solidaritet
- 7958 **Industrisamhällets gissel** : Olof Palme intervjuas av Lars Ragnar Forsberg i radions P1, 29.3.79 / Lars Ragnar Forsberg. // Ett anständigt liv / Stefan Jarl. – Stockholm : Norstedt, 1980. – S. 115–125
Äo: Ett anständigt liv; Industrisamhället; Jarl, Stefan; Strukturomvand-
ling; Ungdomsarbetslöshet; Utslagning
- 7959 **Kapitalkoncentrationen det verkliga makthotet – inte fackföreningarna** / Gunnar Adler-Karlsson. // Dagens industri. – 1979-08-28, s. 10–11
Ingår i intervjuserie
Äo: Ekonomisk politik; Ekonomisk tillväxt; Inflation; Maktkoncentra-
tion; Offentliga sektorn; Skattepolitik
- 7960 **”Kristet parti inte möjligt”** : partierna inför valet / [Birgit Jödahl]. // Vår kyrka. – 118(1979):37, s. 12–13
Äo: Kristendom och politik; Kristna värden; Kvinnliga präster; Kyrkans
skiljande från staten; Könsdiskriminering; Rättfärdighet; Solidaritet
- 7961 **Löntagarfonder vapen mot kris** / Claes-Göran Kjellander. // Svenska dagbladet. – 1979-11-30, s. 4
Äo: Ideologi; Kapitalbildning; Kapitalism; Marknadsekonomi; Segrega-
tion; Utslagna
- 7962 **Nu gäller det vem som ska regera** / Gunnar Fredriksson. // Afton-
bladet. – 1979-09-09, s. 6
Äo: Borgerligt regeringsalternativ; Partipolitik, moderaterna; Utslagna;
Valet 1979; Vallöften
- 7963 **”Om rofferiet fortsätter kommer Sverige att bryta samman”** / Göran Rosenberg. // Aftonbladet. – 1979-03-28, s. 3
Äo: Ekonomisk demokrati; Folkomröstning i kärnkraftsfrågan; Fördel-
ningspolitik; Marknadsekonomi; Planmässig hushållning; Regeringspo-
litik; Ullsten; Valet 1979

- 7964 **Palme blickar in i framtiden** / Herman Lindqvist. // Expressen. – 1979-12-08, s. 16–17
Äo: Byråkrati; Framtidspessimism; Ideologi; Partiledarrollen; Skattepolitik; Skolan
- 7965 **”Pienso que el socialismo tendrá un carácter reformista en España”** / Rafael Fraguas. // El País. – 1979-02-06, s. 7
Äo: Demokratisk socialism; Europa; Partido Socialista Obrero Español; Reformism; Socialistiska internationalen; Spanien
- 7966 **Risks for growth** : [discussion during the Davos Management Symposium between Olof Palme, André Bénard, Herbert Giersch, Andrew Shonfield and Vision]. // Vision. – 1979:April, s. 33–37
Äo: Ekonomisk tillväxt; Miljöfrågor
- 7967 **”SAF har blivit en borgerlig överregering”** / Lars Eklund. // Veckans affärer. – 15(1979):28, s. 43–45
Äo: Avgiftsbelagd vård; Folkhemmet; Folkomröstning i kärnkraftsfrågan; Högerkrafterna; Politikerförakt; SAF:s kampanjer; Samarbete med centerpartiet; Skatter; Utslagning
- 7968 **Så här vill vi ha skatterna!** / Pär Fagerström. // Arbetet. – 1979-01-08, s. 5
Ytterligare publ. förekommer
Äo: Produktionskatt; Skattepolitik; Skatter
- 7969 **Vi har inte råd med en sån regering.** // Aftonbladet. – 1979-01-10, s. [21]
Äo: Budgetunderskott; Ekonomisk politik; Inflation; Oppositionspolitik, socialdemokraterna; Regeringspolitik, Ullsten
- 7970 **Vi måste komma åt de ”orättvisa avdragen”** / Göran Skytte. // Arbetet. – 1979-03-10, s. 8
Ingår i artikelserie
Äo: Produktionskatt; Skatteavdrag; Skattepolitik
- 7971 **Vi måste stoppa giftplanen!** : Palme håller med Expressen / PO Eriksson. // Expressen. – 1979-08-03, s. 7
Äo: Besprutning; Miljögifter; Skogsbruk

- 7972 **Vietnam behöver vår solidaritet nu** / Alf Ohlén. // Aftonbladet. – 1979-01-04, s. 4
Äo: Båtflyktingarna; Flyktingar; Vietnam
- 7973 **Är det slut med blockpolitiken, Palme?** / Erik Månsson. // Expressen. – 1979-06-10, s. [8–9]
Äo: Blockpolitik; Kvinnorepresentation; Politikerrollen; Stålverk 80; Sys-selsättningspolitik; Valet 1979

1979

Det borde vara möjligt att fram till sekelskiftet år 2000 avskaffa hungern, avskaffa vad som kallas den absoluta fattigdomen i världen. Det är en fråga om handlingskraft och politisk vilja. Man bestämde sig en gång i USA för att nå månen ett visst årtal. Då gällde det att mobilisera och använda teknologin. Bestämmer man sig för att avskaffa svälten och fattigdomen är det fråga om att förändra politiska och sociala förhållanden. Och det är betydligt svårare. Men det finns ingen annan åtgärd som skulle ha större betydelse i vår tid för att värna freden i världen.

Ur anförande i riksdagen den 14 mars 1979.¹

Som ledamot i den oberoende s.k. Brandtkommissionen kom Olof Palme att ägna en stor del av sin tid under 1978 och 1979 åt relationerna mellan den rika västvärlden och de fattiga u-länderna; hur man i den s.k. nord-syd-dialogen skulle kunna lösa världsfattigdomens problem.² Också situationen i Östeuropa uppmärksammades. I sitt bidrag till boken *Vägval i svensk politik* skrev Olof Palme: ”I de kommunistiska staterna i Östeuropa har människor reagerat mot förtryck och brist på respekt för mänskliga fri- och rättigheter. Detta är ett symptom på fundamentala brister i ett samhällssystem som nu ställs inför allt starkare krav på reformer. De östeuropeiska ekonomierna står inför en ny situation; utveckling och industrialisering med knappa resurser. [...] Denna utveckling kommer att följa sina egna lagar. En sak är emellertid klar; den ställer krav på en nedbrytning av en förlamande byråkratisk centraldirigering. Makt och inflytande måste decentraliseras. Utvecklingen blir säkert mödosam och svår eftersom den kommer att möta segt motstånd från en stel och trögrörlig maktstruktur.”³ I sitt anförande i den utrikespolitiska debatten i riksdagen var han tydligare: ”Kommuniststaterna saknar i själva verket den nödvändiga graden av social och politisk uppslutning för att samhällssystemet i längden ska kunna utvecklas. I vissa länder är läget t.o.m. så labilt, att en

¹ 7921

² North-South: A programme for survival. Report of the Independent Commission on International Development Issues under the chairmanship of Willy Brandt. London and Sydney : Pan books, 1980.

³ 7902

urladdning med svåröverskådliga konsekvenser inte kan uteslutas. Polisstatens absoluta makt är ingen garanti för lugn och ordning, än mindre för nödvändig ekonomisk tillväxt. Den kan i stället utgöra en säkerhetsrisk, både nationellt och internationellt. Makthavarna försöker möta ett brett folkligt missnöje med att i första hand öka utbudet av konsumtionsvaror. Men det är i stället de fri- och medborgerliga rättigheterna som måste ökas i Östeuropa.⁴

1979 hade Olof Palme varit verksam i det centrala socialdemokratiska partiarbetet i 25 år; i tio år som partiets ordförande. Efter valförlusten 1976 var förhoppningarna stora inför höstens val att man med Olof Palme som vallokotiv nu skulle återta regeringsmakten. Läget var dock besvärligt: den ekonomiska krisen med hög arbetslöshet, en ny kraftig höjning av priset på olja och olyckan i kärnkraftverket i Harrisburg ställde framtidsfrågorna i centrum. På Byggnads kongress, mitt i valrörelsen, kommenterade Olof Palme det ekonomiska läget: ”Det har talats en massa om det dukade bordet. Och det var ett dukat bord om man jämför med andra länder. [...] Men bordet där moderaterna ställde till gästbud för de välbeställda är nu borta, och duken är såld på fattigauktion i Älmhult. Skafferiet är tomt, visthusboden också, och på den enda kvarvarande chiffonjén ligger litet inflationspengar från Tumba och några skuldsedlar till utländska bankirer.”⁵ Men valrörelsen präglades också av ett stort allvar och av vad Olof Palme kallade ”ett lågmält samtal med väljarna”: ”Vi måste upptäcka och visa fram de positiva möjligheter till utveckling som vårt eget samhälle rymmer. Fröet till det nya samhället måste sökas i det samhälle vi har i dag. [...] Människornas solidaritet är den grund på vilken vi kan fortsätta att bygga ett rättvisare samhälle, där ingen blir utstött eller ställs utanför medmänsklig gemenskap. [...] Tillsammans kan vi bygga ett samhälle där alla behövs.”⁶

Under hela valrörelsen 1979 följde journalisten Dieter Strand Olof Palme. I artiklar i Aftonbladet och senare i boken *Palme igen? Scener ur en partiledares liv* redovisades i inträngande reportage arbetet. Olof Palme kommenterade boken i tidningen *Vi* ett år senare: ”När jag läser Dieter Strands bok minns jag glädjen i valrörelsen. En valrörelse är ett hisnande äventyr, med tillbud och tumult, med djupaste allvar, därför att så mycket

⁴ 7921

⁵ 7919

⁶ 7931

står på spel. Det viktiga sker ute på fältet. Åtta veckors oavbruten agitation, ibland hackigt och trögt, ibland ett benådat ögonblick då man rådbråkat budskapet till klarhet, när en total kontakt med publiken. I detta fantastiska möte med människor finns alltid glädjen med, den som föds ur engagemang, stridsvilja och gemensam känsla. Det är banne mig inte fråga om gladiatorspel för några få. Det är fråga om den glädje som växer fram ur bredden och djupet i en demokratisk folkrörelse. Det är den som gör valrörelsen. Så när jag läser Strands bok känner jag stor längtan efter att det snart skall bli valrörelse igen. Det är som med de åldriga grenadjärerna i Heines dikt. När hästarna gnäggar och kanonerna mullrar är det dags att stå upp och gå ut i fält. Det är alltid lika och alltid olika. Man äntrar talarstolen, får tecken från Rolf Theorin att mikrofonerna äro betslade, ser Dieters glasögon blänka bort i skogsbrynet, Lisbet orolig på första bänk ("Skall han göra bort sig nu igen"). Man tittar runt för att se om det är någon i publiken man känner igen, gömmer fötterna bakom talarstolen, och så går det igång: Mötesdeltagare ... ”⁷